

glasovalo 39 proti 17, je bil toraj tudi sprejet. Hermanov predlog pa, da vlada oskrbuje krajno policijo, in na tej podlagi srenjsko postavu prenapredi, je padel pri glasovanju. (Konec sledi.)

Cerkvene zadeve.

Preč. sekovskem škofu je došlo že, kakor se v „Vtld.“ poroča, kakih 30 prošinj, da v imenu katoliških vernikov pri svetlem cesarju oporekajo „verskim“ postavam, ktere hočejo očaki državnega zbora napraviti. — Zastran naše škofije pa še nič ni slišati, da bi se kdo za to oglasil.

Zaprtemu nadškofu Ledohovskiju je vendar vlada dovolila, da se sme majhna kapelica za silo pripraviti.

Nemški preč. škofi izdali so vkupni pastirski list do duhovščine in vernikov, v katerem zdaj, dokler še niso zaprti, prav po očetovsko razlagajo žalostno stanje kat. cerkve na Nemškem, in kako da je vse to prišlo in kaj še vse priti vtegne. Prihodnjič več o tem prelepem pastirskem listu.

Voda Prusakom na mlin napeljana. V Pruskem dež. zboru je protestantovski pastor Richter slavo speval avstrijskim „verskim“ postavam, rekoč: „Skoz in skoz katoliška Avstrija nastopila je isto pot kakor mi. Ali se ni brez vsega pogajanja z rimsko stolico konkordat odpravil? Ali ni katoliška vlada v Avstriji postav predložila, ki imajo še več v sebi kot naše postave od meseca maja?“ Ta hvala iz ust luterana in Prusaka poveda vse!

Na Badenskem, kjer je kat. cerkev že toliko hudih bojov z vlado prestala, so zdaj tudi skovali nove postave po Bismarkovem receptu, zlasti ono, da ne more nihče župnik postati, kdor ni pred vladnim komisijonom skušnje dostal in za dostojnega spoznan bil. Te postave seveda škofje po svoji vesti ne bodo mogli sprejeti in začela se bo tudi na Badenskem nova cerkvena praska.

Na Švicarskem so smeli odstavljene župniki dosihmal še vsaj v privatnih hišah svojih župnij stanovati in tamkaj božjo službo opravljati. Zadnje dni pa je prišlo strogo povelje, da morajo ves okraj zapustiti. Ker je pa vlada vedla, da ne bodo ubogali, je poslala vojaške lovece, da nepokorneže polovijo. Kakor pravi lovec, ki nad divjo zverino grejo, so od več strani one vesi oblegli, kjer so mislili, da kaki dukovnik skrit stane, da bi jim gotovo nihče ne ušel. Pa tudi kat. kmetje so bili zvite glave. Že več časa so stražili po svojih okolicah, in kakor hitro so nevarnost zapazili, so jo duhovnikom naznanili, da so se zadosti zgodaj umaknili v bolj samotne gorate kraje. Zato jih niso mnogo vjeli; med vjetimi je neki 80 let stari župnik, ki je že 53 let mašnik. Starček ni mogel dalje bežati, in je prišel rabelj-

nom v roke. — Bomo skoraj tam, kjer so bili prvi kristjanje, ki so ob času preganjanja v podzemeljskih votlinah skriti božjo službo obhajali.

Gospodarske stvari.

Kdaj je najboljša detelišča z gipsom (malcem) potresati?

Da je zelo koristno in velikega vspeha, detelišča z gipsom potresati, je kmetovalcem znana reč. Manj znano pa morda je, kdaj je najpriličniši čas, to delo opraviti.

Na Šleskem so se detelišča že od pamtveka sem prav rano spomladi gipsovala, prav za prav še pozimi, in to z najboljšim vspehom. Te skušnje so bile objavljene, in ker tudi našim kmetovalcem dobro pridejo, jim jih tukaj naznanjamo. Kako so pa skušali? Izvolili so si nekoliko detelišč jednake lege, jednako dobre zemlje in so jih razdelili na dva dela. Prvi del se je gipsal že v prvi polovici meseca januarja, drugi pa v drugi polovici meseca aprila. Že brž v začetku spomladi pokazala se je na rano gipsanem detelišču bolj živa rast v primeri s poznejše gipsanim, in prva košnja poprek računeno je dajala 12 centov detelje na oral več od onega detelišča, ki je bilo pozneje z gipsom postrošeno. Gips se po večji mokroti, ki ga pri ranem potrošanju še po zimi zadene, bolje razkroji in pri tem razkrojenju tudi na razkrojenje v zemlji ležečega, pa ne razkrojenega, kalija vspešno deluje. Kali pa je detelji živo potrebna hrana, kakor to tudi posipanje detelišč s pepelom kaže; in tako rano gipsanje več pomaga, kakor pozno. Naj se naši kmetovalci tega sami prepričajo.

Posnetki iz gozdne postave za vojvodstvo Štajersko.

I. Oddelek.

(Dalje.)

§. 19. Ako varnost oseb, državnega in privatnega blaga poseben način ravnanja z gozdi proti plazom, obronkom pečin (Felsstürze), urvinam, melinam, udorom itd. nujno tirja, se more ta posebni način od vladine strani vpeljati in dotičen les v prepoved djati. Ta prepoved obstoji v natančnem predpisu tega, kako z gozdom delati, da se, kolikor mogoče, ohrani. Če iz takih naredeb zahteve po odškodovanju nastanejo, se morajo te po obstoječih postavah obravnavati. Osebe, ktere se obdelovanje prepovedanih gozdov izroči, se morajo za to posebej v prisego in dolžnost vzeti in za vresničenje posebnega ravnanja odgovorne storiti.

§. 20. Djanje v prepoved se na prošnjo krajne srenje ali udeležencev ali vsled naznanila kakega javnega uradnika, potem na podlagi posebne komisijonske pozvedbe od okrožnih, in kjer

teh ni, od najnižjih političnih oblastnih izreče. K komisijonski pozvedbi so srenjski predstojniki, vse udeležene stranke, kakor tudi posebni zvedenci poklicati. —

Na gozdih v prepoved djanih ležeče služnosti morajo, kolikor je treba, popolnoma počivati, (mirovati). —

Kakor se morejo gozdi v prepoved djati, tako se morejo tudi držé se enakega postopanja, kakor pri djanju v prepoved, iz prepovedi djati.

§. 21. Občinski gozdi se praviloma ne smejo razdelovati. Če je pa v posamesnih primerih njih razdelitev nujna potreba, ali če posebne dobičke obeča, ki z občno skrbjo za vzdrževanje gozdov niso v nasprotju, se v vsakem takóšnem primeru dovoljenje k temu dati more. V oziru na druge gozdne razdelitve odločujejo postavbe o delitvi in zložitvi zemljišč.

§. 22. Da se pa postavne določbe gledé obdelovanja gozdov in lesov predpisane v vseh ozirih natanko izpeljujejo, se morajo od lastnikov za gozde dosti velike, ki jih ima deželna oblastnija po posebnih razmerah za take spoznati in razglasiti, zvedeni gozdnarji, ki so od vlade sposobni spoznani, postaviti.

O spoznanju sposobnosti imajo obstoječe zapovedi veljati. K ovadbam pri političnih oblastnjah o opaženih zoperpostavnih samooblastnostih v porabi gozdnega zemljišča v druge namene, o opuščeni spodreditvi, pustošenju in neprikladnem ravnanju z gozdom (§§. 2, 3, 4, 5, 6 in 7) je vsakdo gledé na §. 23. opravičen.

§. 23. Politične oblastnije imajo obdelovanje vseh gozdov svojih okrajev v obče na dzorovati. —

V primerih po §. 22., ki so jim do znanja prišli, imajo s pozvanjem udeležencev in nepristranskih zvedencev, potem v primeru privatne gozde zadevajočem, tudi lastnikov sosednih mejnih gozdov ali njih pooblastencev pozvedovati in potem odločevati.

Komisijonski stroški se morejo od ovadenega, ki ni brez vse krivde, pri ničevnih ovadbah in tožbah pa od tistega, ki jih je zakrivil, nositi.

Če se stranke zastran odškodovanja (§. 8.) po zvedencih najdenega ne morejo porazumeti, jim stoji pravna pot odprta.

Metrična mera.

(Spisal Ignacij Cizelj, učitelj.)

Četrto nedeljo po večernicah.

(Konec.)

Na dalje pazite na razvijanje sledečih računov:

1) 1 funt mesa velja 28 kr.; po čem pride kilogram?

En kilogram ima 100 dekagramov, kojih na 1 funt 56 pride. Rekli bi tedaj lahko: 56 dekagramov velja 28 kr. Na en dekagram pride

Priloga „Slov. Gosp.“ k št. 9.

$\frac{1}{2}$ kr. in 100 dekagramov je 1 kilogram, torej 100 krat $\frac{1}{2}$ kr., t. j. 50 kr. velja.

2) Ako se sedaj za 56 gld. 2 centa mesa dobila, koliko kilogramov za tiste denarje?

En cent ima 56 kilogramov; 2 centa 112, ktera tudi 56 gld. veljata.

3) Krava tehta sedaj 3 cente 30 funtov; koliko po novem težju?

3 centi so 3 krat 56, t. j. 168 kilogramov. 30 funtov je pa 56×30 dekagramov, namreč: 1680, iz kterih se 16 kilogramov in 80 dekagramov našteje. 3 centi in 30 funtov je tedaj 184 kilogramov in 80 dekagramov.

4) En kvintele svile velja sedaj 18 kr.; po čem pride en dekagram?

En dekagram sta po našem 2 kvintelea, ktera 2 krat 18, t. j. 36 kr. veljata.

5) En vagan pšenice tehta 85 funtov; koliko je to kilogramov?

85 funtov je 85 krat 56 dekagramov, namreč: 4760, iz kojih se 47 kilogramov in 60 dekagramov našteje.

6) Svinja se na vago po 24 kr. funt proda; po čem pride kilogram?

En kilogram je 1 in $\frac{3}{4}$ funta. 1 funt velja 24 kr., $\frac{3}{4}$ pa 18; tedaj se kilogram po 42 kr. plača.

Ako si gospodar v teh štirih nedeljah dotične vrstice o metrični meri pazljivo prebiral; skoz teden načrtanih vodil sebe in družino večkrat spominjal, si prebavil vso težavo in treba se ti ni bati nastopa leta 1876; kajti že sedaj imaš o novi meri nekoliko duha, in ako omenjene vrstice v „Gospodarju“ še dva-trikrat ponoviš, boš toliko izurjen, da te tujec, prekanjena gospoda itd. pri njeni priliki oslepariti ne bode mogla. — Da bode nova mera natančnejša od stare, sami previdite, in da bo v nji vsak račun lažkeji, ker se bo le z 10, 100, 1000 itd. opraviti imelo, je gotovo resnica. Želeti bi še le bilo, naj bi z nastopom nove mere draginja ponehala in za mnogo nadlegovanega kmeta prišel veselejši čas od denešnjega, v katerem je le malo kmetov, ki bi si zamogli pri velikih stroških in davkih kaj prihraniti.

Dopisi.

Iz Gradca. Mnogo je že „Slov. Gosp.“ pisal v ljudskih založnicah in vidi se, da z dobrim vspehom. Tudi jaz hočem danes omeniti založnice, pa ne ljudske založnice, ampak državne, katera je ravno na „fašenk“ svoje delovanje tukaj začela. Naši kričači v Gradci so morda mislili, da bode že prvi dan vse mrgolelo ubogih obrtnikov v njih založniški uradnji, pa vendar so se jako motili. Na fašenk niti živa duša ni prišla prosit posojila iz državne posojilnice. — Zdeva se mi, da gospa „Tagespošta“ s tem nikakor ni zadovoljna, ker to vest nekoliko klaverno naznanja in s tem kaže, da bi privrženci